

Základy obchodního práva v Evropě

Smluvní právo

26. listopadu 2007

Smluvní právo

Jedna z oblastí závazkového práva

- relativní právní vztahy (x absolutní)
- struktura - subjekt, objekt, obsah
- základní pojmy: dlužník – věřitel
 - dluh - pohledávka
 - smlouva - závazkový vztah
- vznik: smlouva, delikt, zákon, soud, quasi ...

Právní úprava

system:

- 1) obecná část – vznik, výklad, změna, zajištění, zánik, odpovědnost, promlčení ...
- 2) úprava smluvních typů – nejčastější „modelové“ vztahy; kupní, o dílo, úvěr, běžný účet ...
 - také smlouvy inominační a smíšené

Právní úprava

- dezintegrovánost – občanský i obchodní zák
- ObčZ generalis – ObchZ specialis; ObchZ zpravidla přísnější, také obsahuje „obecnou“ část
- úprava výlučná, separátní, kombinovaná
- nutnost rozlišení režimu; „druhy obchodů“
- obchodní zvyklosti
- dispozitivnost x kogentnost

Kontraktace

- smlouva – musí splňovat **obecné náležitosti** právních úkonů – určitost, srozumitelnost, vážnost, svoboda, dovolenost
- zpravidla rozlišujeme: **podstatné náležitosti**, **pravidelné náležitosti**, **nahodilé náležitosti**
- **forma smlouvy**: konkludentní, ústní, písemná, notářský zápis (+ doložka vykonatelnosti ?)
- **strany smlouvy**: dva či více subjektů

Kontraktace

- základ v občanském zákoníku:
 - návrh (**oferta**) + přijetí (**akceptace**)
 - úplný smluvní **konsensus**; lhůty
- v obchodním zákoníku i **faktická akceptace**, veřejný návrh, veřejná obchodní soutěž
- **formulářové smlouvy a obchodní podmínky**
- **adhezní smlouva**
- tíseň za nápadně nevýhodných podmínek
- změna – v subjektech, v obsahu; forma změny – pozor v obchodu písemná i ústně

Zajištění, zánik, odpovědnost

- zajištění závazku – posílení pozice věřitele
 - funkce uhrazovací, zajišťovací; úprava v obou zák.
 - nejčastější způsoby: ručení, zástavní právo, smluvní pokuta, zadržovací právo, bankovní záruka, směnky, uznání, srážky ze mzdy ...
- zánik závazku – s uspokojením (splnění, započtení, dohoda...) a bez uspokojení (odstoupení, výpověď, dodatečná nemožnost plnění, zmaření účelu...)
- odpovědnost – za prodlení, za vady, za škodu

„Evropské smluvní právo“

- **Současný stav**
 - fragmentární úprava
 - selektivní sektorální přístup k harmonizaci
 - nízká míra unifikace, mnoho národních řádů
- **Problémy**
 - roztržitost zvyšuje transakční náklady
 - nejednotná regulace, interpretace, obtížná aplikace
- Poptávka po společném contract law – podnikatelé, odborné kruhy, politické orgány, i spotřebitelé

Vývoj evropského smluvního práva

- Původ v 70. letech; Ole Lando; množství iniciativ
- Cesty: soft law, akademické skupiny, legislativní nástroje, sjednocování judikatury
- Rozlišovat:
 - **Soft law** – nezávazné dokumenty (zejm. **Principy evropského smluvního práva**)
 - **Hard law** (závazné předpisy)
- Rezoluce Evropského parlamentu; Iniciativa Evropské Komise – součást oficiální politiky
- Rozdílné názory na unifikaci, politická otázka

Common Frame of Reference

- Původní projekt – **Komise pro Evropské smluvní právo – PECL**
- V devadesátých letech – cíl naplněn, iniciativa přešla na **Studijní skupinu pro evropský ObčZ**
- 2005 – **Joint network on European Private law**
- výstupem bude **CFR** – kodifikace základů evropského civilního práva, rozsáhlý odborný projekt
- termín dokončení **2009**, pak politická debata
- kontext – česká rekodifikace soukromého práva

Děkuji za pozornost

